

A felszabadító Vörös Hadsereg katonái egy romház tetejéről harcolnak a német hordák ellen Budapest egyik utcájában

1945 február 13

Irta **GYÁROS LÁSZLÓ,**
A SZOVJET HADSEREG SZÁZADOSA

Ma két éve a moszkvai rádió közölte Sztálin 1945 február 13-i napiparancsát. Hírül adta az egész világnak, hogy a népek szabadságáért küzdő szovjet hadsereg diadalsorozatában újabb győzelmet aratott.

Sztálin napiparancsában köszönetet mondott Malinovszki marsall és Tolbuhin marsall hadsereg-csoportjainak, amelyek

... együttműködve, másfél hónapos ostrom kemény küzdelmei után, a nagyvárosi utcai harcok nehéz körülményei között, ma, február 13-án befejezték a Budapesten körüzárt ellenségek köztétek megsemmisítését, s így teljes egészében elfoglalták a magyar fővárost, a német védelem fontos központját a Bécs felé vezető úton“.

A másfél hónapig tartó ostromot ultimátum előzte meg. A szovjet hadsereg parancsnoksága, hogy a felesleges vérontást elkerülje, hogy Budapest városát, lakosságát, történelmi, kulturális és művészeti értékeit megmentse — a nemzetközi hadijognak megfelelően, — méltányos ajánlatot tett a teljesen körüzárt ellenségnek. A hitleristák azonban a háborúk történetében példátlan aljassággal megszegtek a nemzetközi jogot, amely sértetlenséget biztosít a parlamenteknek és a szovjet hadsereg követőit orvul meggyilkolták. Ez történt 1944 december 29-én. A szovjet hadsereg még aznap megindította a támadást, amely február 13-án teljes győzelemmel végződött.

A szovjet hadsereg Magyarország területén is Hitlerék ellen harcolt. Mert a magyar honvédség zöme, nemcsak az ideiglenes magyar nemzeti kormánnyal kötött

fegyverszünet megkötése (1944 december 20) óta, hanem már hónapokkal azelőtt is, csupán német parancsszóra, német kötelek közé beosztott kisebb-nagyobb egységekben, kényszerből

Ezzel az emlékéremmel tüntették ki azokat a szovjet katonákat, akik a magyar fővárost felszabadították

harcolt a németek oldalán. Ezt a február 13-i napiparancs szintén megállapítja:

... a budapesti harcok folyamán a Malinovszki-hadsereg-csoport csapatai több mint száztízezer ellenséges katonát és tisztet fogtak el, élükön

Pfeffer-Wildenbruch vezérezredessel, a budapesti kötelek német parancsnokával és vezérkarával együtt ...“

Budapest felszabadult. Malinovszki marsall és Tolbuhin marsall csapatai eltemették hősi halottaikat, bekötözték sebesültjeiket, akik életüket és vérüket áldozták nagy szovjet hazájuk és az elnyomott népek szabadságáért és tovább vonultak Bécs, Berlin — újabb harcok, újabb győzelmek felé.

Minden egyes szovjet harcos, aki résztvett Budapest ostromában, megkapta a kék-sárga szalagos „Budapest elfoglalásáért“ feliratú kitüntetést és 1945 február 13-án este 9 órakor a Szovjetunió fővárosa, Moszkva — Sztálin

parancsára és a szovjet nép nevében — 324 ágyú huszonnégyszeres üdvlövésével tisztelgett a magyar fővárost, Budapestet felszabadító szovjet csapatok hős katonái előtt.

Nagyon kevesen vannak ma már Budapesten azok közül a szovjet harcosok közül, akik résztvettek a felszabadító harcokban. Legtöbbjük már rég otthon van, visszatért békés munkájához, dolgozik, hogy továbbépítse, erősítse nagy szovjet hazáját.

De ha a kék-sárgaszalagos kitüntetést viselő szovjet hősök valamelyike ma visszatérne Budapestre — minden bizonnyal meglepődne! Talán rá sem ismerne a magyar fővárosra, amely a másfél hónapos ostrom alatt, de főleg a németek és a nyilasok garázdálkodása következtében Berlin után Európa legtöbbet szenvedett fővárosa.

Budapest, Európa legszebb városa, a felszabadulás napján úgyszólván romokban hevert. Budapest 38.000 épületéből alig 5-6 ezer maradt épen. A világhírű, gyönyörű Dunahidakat egytől-egyet felrobbantották.

Azt, hogy ma milyen Budapest, nem kell elmondani a Dolgozók Világlapja olvasóinak. Mert, hogy ilyen, azt Budapest nékik, a magyar dolgozóknak köszönheti.

Amint a felszabadító szovjet hadsereg katonái megjelentek és lépésről-lépésre, utcáról-utcaról megtisztították a várost a németektől, Budapest dolgozói előjöttek a föld alól, a „bunkerekből“ és rongyosan-éhesen hozzákezdtek a romok eltakarításához, az újjáépítéshez. Baráti segítséget nyújtott ehhez is a felszabadító szovjet hadsereg és a budapesti dolgozók áldozatkészsége, önfeláldozó munkája hamarosan meglepő eredményeket hozott.

Két évvel ezelőtt Budapest a legsomorúbb képet mutatta az európai fővárosok között, ma pedig az újjáéledt, felszabadult város vezet az újjáépítésben. A romok, a kiégett házak, a felszaggatott sinek, a törmelékek és kótorlaszok, a pusztulás helyén új élet fakadt és Budapest népe tudja, hogy ezt a szovjet hősöknek és a magyar munkásságnak köszönheti.

A Szervita-tér a németek kiverése után